

Úvodní Stránka > ... > Odborná Příprava, Soudní Síť a Agentury > Vzdělávání Justičních Pracovníků Vnitrostátní Systémy Vzdělávání > Počáteční Odborná Příprava Soudců a Státních Zástupců V Evropské Unii > Czechia

Počáteční odborná příprava soudců a státních zástupců v Evropské unii

Obsah zajišťuje
Česko

Česko

Obecný popis

V České republice zajišťuje vstupní vzdělávání v justici [česká Justiční akademie](#).

Justiční akademie zajišťuje počáteční odbornou přípravu čekatelů, a to justičních čekatelů (budoucí soudci) a právních čekatelů (budoucí státní zástupci), a nově také justičních kandidátů (budoucí soudci).

Justiční čekatelé absolvují tříletou čekatelskou praxi, během které vykonávají praxi na soudě a současně se účastní vzdělávacích akcí organizovaných Justiční akademií a soudy. Novela zákona o soudech a soudcích (č. 6/2002 Sb.) zrušila pracovní pozici justičního čekatele, a to s účinností od 1. 1. 2022. Justiční čekatelé, kteří byli přijati do přípravné služby přede dnem nabytí účinnosti novely, dokončí svou přípravnou službu podle svého stávajícího plánu přípravné služby.

Výše zmíněná novela nově zavedla institut justičního kandidáta. Justiční kandidát absolvuje roční odbornou přípravu, jejím účelem je co možná nejkvalitněji připravit justičního kandidáta pro následný výkon funkce soudce. Osvojení si nezbytných dovedností pro výkon funkce soudce je v rámci odborné přípravy zabezpečeno jednak působením justičního kandidáta na různých úsecích prvostupňového a odvolacího soudu, jednak absolvováním vzdělávacích akcí Justiční akademie, které mají především podobu praktických seminářů. Absolvování některých seminářů Justiční akademie je pro justiční kandidáty povinné. V současné době probíhají na některých soudech první výběrová řízení na justiční kandidáty, tj. uchazeče s úspěšně absolvovanou profesní zkouškou (zpravidla odbornou justiční zkouškou). Předpokládáme, že po ukončení této první etapy výběrových řízení bude v České republice v roce 2022 přibližně 30 kandidátů na soudce. Další výběrová řízení proběhnou na podzim 2022. Právních čekatelů bylo k 1. 1. 2022 celkem 74. Právní rámec pro odbornou přípravu justičních kandidátů viz zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-6>); vyhláška č. 516/2021 Sb., o odborné justiční zkoušce, výběru a odborné přípravě justičních kandidátů, výběru uchazečů na funkci soudce, výběru předsedů soudů a o změně vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-516>); právní rámec pro přípravu právních čekatelů viz zákon č. 283/1993 Sb. o státním zastupitelství (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-283>); vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 383/2017 Sb., o výběru, přijímání a čekatelské praxi právních čekatelů a o závěrečné zkoušce.

Přístup k počáteční odborné přípravě

Výběrové řízení na justičního kandidáta vyhlašuje předseda příslušného krajského soudu podle potřeby obsazení volných míst justičních kandidátů. Justičním kandidátem se může stát občan ČR s vysokoškolským vzděláním získaným řádným ukončením studia v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v ČR, který složil odbornou justiční zkoušku (či jinou srovnatelnou profesní zkoušku), je plně svéprávný a bezúhonný, jestliže jeho zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude svou funkci řádně zastávat, uspěje ve výběrovém řízení na justičního kandidáta a složí do rukou předsedy krajského soudu slib. Výběrové řízení se

skládá z písemné části, psychologického vyšetření a ústního pohovoru. Písemná část výběrového řízení se koná formou testu aplikace práva základní úrovně obtížnosti. Testem se ověřují znalosti a schopnosti uchazeče aplikovat právo na zadané skutkové situace z občanského práva, trestního práva, správního práva a insolvenčního práva, a ověřována je též schopnost logického úsudku. Písemnou část výběrového řízení zajišťuje a organizuje Justiční akademie. Předpokladem pro postup do ústní části výběrového řízení je úspěšné složení písemného testu. Uchazeč, který na základě výsledku písemné části výběrového řízení postoupí do ústní části výběrového řízení na pozici justičního kandidáta, podstoupí před ústní částí výběrového řízení psychologické vyšetření. Výsledek psychologického vyšetření je jedním z podkladů pro ústní část výběrového řízení na pozici justičního kandidáta. Při ústní části klade komise uchazeči otázky zaměřené na písemnou část výběrového řízení a také otázky zaměřené na odborné znalosti uchazeče a na jeho osobnostní předpoklady. Každý člen zkušební komise hodnotí uchazeče přidělením 0 až 10 bodů s přihlédnutím ke všem podkladům, které měla výběrová komise k dispozici, výsledkům písemné části výběrového řízení vypracované uchazečem, výsledkům jeho psychologického vyšetření a odpovědím uchazeče v ústní části výběrového řízení, včetně jeho celkového vystupování a vyjadřování. Výsledky výběrového řízení na pozici justičního kandidáta uveřejní předseda příslušného krajského soudu v pseudonymizované podobě na internetových stránkách soudu.

Formát a obsah počáteční odborné přípravy

Justiční kandidát je povinen v rámci roční odborné přípravy absolvovat vybrané semináře na Justiční akademii. Mezi povinné patří úvodní seminář seznamující nově přichozích justiční kandidáty s obecným fungováním justice, chodem soudu a základy profesní etiky. Následně musí justiční kandidát absolvovat pětidenní praktický interaktivní seminář věnovaný civilnímu procesu s názvem „Řízení od nápadu žaloby až po vyhlášení rozsudku“, který je zaměřen na procesní postup před civilním soudem prvního stupně. Dále je povinen absolvovat interaktivní seminář věnovaný trestnímu procesu s názvem „Řízení od nápadu obžaloby až po vyhlášení rozsudku“, který je zaměřen na procesní postup před prvostupňovým trestním soudem. Následně je justiční kandidát povinen absolvovat jeden simulovaný proces, a to „Simulované civilní jednání“ nebo „Simulované hlavní líčení“. Simulované procesy probíhají ve cvičné soudní síni a jsou založeny na aktivní roli účastníků.

Kromě povinných seminářů mohou justiční kandidáti absolvovat semináře volitelné. Tyto semináře jsou zaměřeny na reprezentativní vystupování v soudní síni, profesionálně vedený projev a základy rétoriky a efektivní komunikace, na dovednosti v psaném projevu či na praktické tipy na zacházení s hlavními českými právními informačními systémy. Jako příprava budoucích správních soudců slouží seminář „Správní soudnictví“. K dispozici mají také celou řadu e-learningových studijních materiálů, metodik a videí. Dále se mohou účastnit vzdělávacích akcí nabízených Justiční akademií a určených pro jiné cílové skupiny.

Také justiční kandidát má po dobu své roční odborné přípravy na soudě své školitele, kteří zajišťují úroveň přípravné služby po odborné a pedagogické stránce. Justiční kandidát má školitele na každém soudním oddělení, na kterém působí. Školitelé jsou soudci, které jmenuje a odvolává předseda krajského soudu. Školitelé také vypracovávají hodnocení průběhu odborné přípravy justičního kandidáta na daném oddělení.

Ukončení počáteční odborné přípravy a kvalifikační postup

Odborná příprava justičního kandidáta trvá 1 rok. Po uplynutí této doby se může justiční kandidát přihlásit do výběrového řízení na funkci soudce, které vyhlašuje ministr spravedlnosti. Do výběrového řízení na funkci soudce se mohou přihlásit i jiné osoby, než justiční kandidáti. Např. osoby, které vykonávaly výkon funkce státního zástupce, praxi advokáta, notáře, soudního exekutora a soudce Ústavního soudu po dobu 5 let, dále osoby které vykonávaly právní praxi nebo vědeckou, případně pedagogickou činnost po dobu 10 let v právním odvětví souvisejícím s rozhodovací činností soudů. Výběrové řízení se skládá z písemné a ústní části. Písemná část má podobu testu aplikace práva vyšší úrovně obtížnosti. Písemnou část výběrového řízení zajišťuje a organizuje Justiční akademie. Testem aplikace práva vyšší úrovně obtížnosti se ověřují odborné znalosti a předpoklady zájemce na funkci soudce. Uchazeč, který uspěje v písemném testu a postoupí do ústní části, podstoupí před ústní částí výběrového řízení psychologické vyšetření (pokud jej již neabsolvoval ve výběrovém řízení na funkci justičního kandidáta). Ústní část výběrového řízení na funkci soudce se koná formou pohovoru před výběrovou komisí. Výběrová komise má 5 členů (soudci a odborníci z ministerstva spravedlnosti). Při pohovoru kladou členové výběrové komise otázky zaměřené na písemnou část výběrového řízení a také otázky zaměřené na odbornou stránku výkonu funkce soudce a na osobnostní předpoklady uchazeče pro výkon funkce soudce. Každý člen výběrové komise udělí uchazeči 0 až 10 bodů s přihlédnutím k podkladům, které měla výběrová komise k

dispozici, výsledkům písemné části výběrového řízení vypracované uchazečem, výsledkům jeho psychologického vyšetření a odpovědím uchazeče v ústní části výběrového řízení, včetně jeho celkového vystupování a vyjadřování. Výběrová komise na základě přidělených bodů určí pořadí uchazečů ve výběrovém řízení a určí, který z uchazečů ve výběrovém řízení uspěl a který neuspěl. Úspěšné absolvování výběrového řízení na soudce je podmínkou pro možný výkon funkce soudce. Ke dni jmenování musí kandidát dosáhnout věku nejméně 30 let. Soudce jmenuje do funkce prezident republiky.

■ Poslední aktualizace: 22/11/2024

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.